

การอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร¹

Reading from a Recommended List Project: A Study of Undergraduate Students' Reading in Bangkok Metropolis Universities

โสมนภา ผดุง²

Somnapha Phadung

อารีย์ ชื่นวัฒนา³

Aree Cheunwattana

พวา พันธุ์เมฆา⁴

Pawa Panmekha

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรประเภทบันเทิงคดี สารคดี และความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัย 4 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 550 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชา ชั้นปี และเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินรายชื่อหนังสือตีวิทยาศาสตร์ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test , F-test และโคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า การอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรประเภทบันเทิงคดี สารคดีและความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในจำนวนหนังสือตี 30 ชื่อเรื่อง มีชื่อเรื่องที่มีจำนวน นิสิตเคยอ่านสูงสุด 4 รายการ ได้แก่ ธรรมชาติดึกดำบรรพ์ และรอย DNA และรอยอินส์ไตร์ (1): ชีวิต ผลงาน และความสำนึก และอมตะ ส่วนชื่อเรื่องที่มีจำนวนน้อยเคยอ่าน มี 13 รายการ เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างในทุกตัวแปร และความสัมพันธ์ของการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่ คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีค่าร้อยละของการอ่านสูงสุด จำแนกตามตัวแปร เพศ สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร และการได้รับประโยชน์จากเนื้อหาสาระที่ได้จากการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ พบว่านิสิต ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน โดยรวมในระดับมาก

¹บทความจากปริญญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: somnapha@hotmail.com

³Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: areech@swu.ac.th

⁴อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: pawa@swu.ac.th

Abstract

The main purpose of this research was to study the students' reading from a recommended list project and compare the reading according to the following variables: gender, college status, major field, and learning achievement. A sample comprising 550 undergraduate students was selected from the four universities in Bangkok using stratified random sampling method. A sample list of 30 titles was selected from 100 Good Science Books by experts to be used in this study. The list included fiction, non-fiction and general knowledge titles. The instruments used for collecting data were a book assessment form, a rating-scale questionnaire and an interview question form. Statistics used for analyzing data included percentage, means, standard deviation, t-test, F-test and Chi-Square. The results of the study revealed that: The most read list had four titles which were Dhamma Tid Peek, Kae Roy DNA, Kae Roy Einstein, and Amata. The least read list had 13 titles. In comparing the students' reading according to gender, college status, major field, and learning achievement, no difference was found in each variable. In comparing the students' reading of the four most read titles according to gender, major field, and learning achievement, no difference was found for each variable. And The students' opinion towards the benefits derived from reading science books was rated high in all attributes.

คำสำคัญ: หนังสือดีวิทยาศาสตร์, การอ่าน

Keywords: Good Science Books: Reading

บทนำ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยการสร้างสังคมการอ่านหนังสือ ประกาศ ณ กรุงลอนดอน ระหว่างการประชุมแห่งโลกว่าด้วยหนังสือ วันที่ 7-11 มิถุนายน 2525 ประกาศว่า “เราขอให้มีโลกซึ่งมีหนังสือสำหรับทุกคน และมีทุกคนซึ่งอ่านหนังสือ ทุกคนซึ่งยอมรับว่าหนังสือและการอ่านเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับในวิถีชีวิตประจำวัน เราขอให้มีโลกซึ่งไม่เพียงประกอบด้วยประชากรที่อ่านออกเขียนได้เท่านั้น หากประกอบด้วยประชากรที่อ่านหนังสือเป็นนิสัยทั่วทุกคน” (กรมวิชาการ. 2529: 154)

การอ่านเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังเมื่อยังเยาว์ เริ่มจากครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่อ่านหนังสือ เล่านิทานให้บุตรหลานฟัง หรือพาบุตรหลานไปห้องสมุดประชาชน เป็นการสร้างนิสัยการอ่านเบื้องต้นที่มีประสิทธิผลที่สุด นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่เกิดจากกิจกรรมการอ่านดังกล่าว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจที่ดีด้วย โรงเรียนเป็นแหล่งต่อไปที่จะเสริมสร้างทักษะการอ่านของเด็กด้วยการสร้างนิสัยการอ่านโดยสมัครใจ (Voluntary reading) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และการมีห้องสมุดโรงเรียนที่ดี การพัฒนาการอ่านของบุคคลจะเพิ่มระดับไปพร้อม ๆ กับการศึกษา แต่ระบบการศึกษาในทุกระดับก็ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านด้วย (Herrod. 2007: Online; Sofsian. 2008: Online)

การทำโครงการหนังสือดีที่คัดสรรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้มากในการส่งเสริมการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร โครงการหนังสือดีที่คัดสรร (Best books หรือ

Recommended reading) จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สมาคมห้องสมุด สมาคมพัฒนาการอ่าน สำนักพิมพ์ และองค์กรหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการรู้หนังสือ การอ่าน และการศึกษา โครงการหนังสือที่คัดสรรจัดทำขึ้นไว้ในสาขาวิชาต่าง ๆ หรือหัวข้อต่าง ๆ ตามความสนใจ สำหรับผู้มีการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้มีโอกาสเข้าถึงหนังสือดี ๆ จากหนังสือจำนวนมากมายังที่ผลิตขึ้น และได้เลือกอ่านจากรายการที่คัดสรรไว้แล้ว ซึ่งถือเป็นความสะดวก เพราะหนังสือเหล่านี้มักมีให้บริการในห้องสมุด สถานศึกษา และร้านหนังสือ นอกจากนี้ การอ่านหนังสือที่คัดสรรยังช่วยให้ผู้อ่านพัฒนาความสามารถและรสนิยมในการอ่านขึ้นตามลำดับ จนกลายเป็นนักอ่านที่ดีที่สุด (Train. 2007: Online) สำหรับในประเทศไทย แม้จะมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านหลายประเภท แต่การทำโครงการหนังสือที่คัดสรรยังมีน้อยมาก โครงการหนังสือที่คัดสรรที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ได้แก่ (1) 500 เล่มหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน (2) สารานุกรมแนะนำหนังสือดี 100 เล่ม ที่คนไทยควร (3) สารานุกรมแนะนำหนังสือดี 100 ชื่อเรื่องสำหรับเด็กและเยาวชนไทยควร (4) บริษัทหนังสือดีวิทยาศาสตร์ 88 เล่ม (5) 100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์

“100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. 2537-2548)” เป็นโครงการหนังสือที่คณะทำงาน 8 คน นำโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คุประตกุล ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกจากหนังสือวิทยาศาสตร์กว่า 700 เรื่อง ที่เขียนขึ้นเป็นภาษาไทย และพิมพ์ขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2537-2548 จนเหลือ 100 เล่ม โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องมาจากโครงการวิจัยหนังสือดีวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้ประกาศยกย่องหนังสือดีวิทยาศาสตร์ 88 เล่ม (สุโขทัย-พ.ศ. 2536) มาแล้ว โครงการ 100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์ เป็นโครงการที่ช่วยกระตุ้นให้เยาวชนและคนไทยโดยทั่วไปเกิดความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยจากการเริ่มอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน นับเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่ผู้สนใจทั่วไปจะได้เลือกอ่าน แต่สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ใช้เวลา 4-5 ปี ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาจจะไม่ได้อ่านได้ไม่ครบ 100 ชื่อเรื่อง เพราะหนังสือที่กำหนดไว้มีปริมาณมากเกินไป และหลายคนอาจจะจบการศึกษาไปโดยที่ยังไม่ได้อ่านหนังสือดี ๆ เหล่านี้ ประกอบกับนิสิตนักศึกษามักจะอ่านเฉพาะตำรา เอกสารประกอบคำบรรยายในช่วงที่ศึกษาอยู่เท่านั้น หรือไม่ก็มุ่งอ่านเฉพาะตำราหนังสือจากตะวันตก

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านในประเทศไทยยังมีน้อย โดยเฉพาะการเลือกอ่านจากโครงการหนังสือดี ผู้วิจัยจึงสนใจโครงการ “100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. 2537-2548)” เพื่อศึกษาการอ่านหนังสือดีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร “100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. 2537-2548)” ประเภทบันเทิงคดี สารคดีและความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะช่วยกระตุ้นให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือดีมีคุณค่า และจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตในการเลือกอ่านหนังสือที่ดีได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนิสิตให้มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการอ่านหนังสือดีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร “100 เล่มหนังสือดีวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. 2537-2548)” ประเภทบันเทิงคดี สารคดีและความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการอ่านหนังสือดีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรประเภทบันเทิงคดี สารคดีและความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมุติฐานในการวิจัย

นิสิตที่มีเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการอ่านและไม่อ่านหนังสือดีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1-4 ในมหาวิทยาลัย 4 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 550 คน และสัมภาษณ์โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ จำนวน 24 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินรายชื่อนิสิตรดับปริญญาตรี 2) แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรรจำนวน 30 ชื่อเรื่องของนิสิตรดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรร และ 3) แบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนิสิตรดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย 4 แห่ง เริ่มตั้งแต่ 14 ธันวาคม 2552 จนถึง 25 มกราคม 2553 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 550 ฉบับ และ ใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีการคำนวณค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และการอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรรของนิสิตรดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรร และใช้ t-test แบบ Independent สำหรับวิเคราะห์เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง ตามตัวแปรเพศ และจำแนกตามตัวแปรชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ และใช้ไคสแควร์ (χ^2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรร จำนวน 17 ชื่อเรื่อง ตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตเพศหญิง (ร้อยละ 61.8) ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 27.5) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 35.5) และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง (2.76 - 3.25) (ร้อยละ 50.2)
2. การอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่องของนิสิตรดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การอ่านหนังสือตีพิมพ์ที่คัดสรรของนิสิต ในจำนวนหนังสือตีพิมพ์ 30 ชื่อเรื่อง มีชื่อเรื่องที่มีจำนวนนิสิตเคยอ่านสูงสุด 4 รายการ ได้แก่ ธรรมชาติดึกดำบรรพ์ (เคยอ่าน ร้อยละ 40.0) แกะรอย DNA (เคยอ่าน ร้อยละ 18.7) แกะรอยไอ้คนโหด (1): ชีวิต ผลงาน และความสำเริง (เคยอ่าน ร้อยละ 15.8) และอมตะ (เคยอ่าน ร้อยละ 14.2) ส่วนชื่อเรื่องที่นิสิตจำนวนน้อยเคยอ่าน 13 รายการ ได้แก่ ดอกไม้เพลิงโบราณ (เคยอ่าน ร้อยละ 1.6) อิศระนอกระหนาบ (เคยอ่าน ร้อยละ 2.2) ลูซี่วิตอมตะ (เคยอ่าน ร้อยละ 2.4) ซูเปอร์มด ถ้วยยักษ์ และแม่หมี่ (เคยอ่าน ร้อยละ 2.4) เทคโนโลยีกับสวรรค์ (เคยอ่าน ร้อยละ 2.5) ฤดูดาว (เคยอ่าน ร้อยละ 3.1) กาลเวลา (เคยอ่าน ร้อยละ 3.3) รู้จักธรรมชาติกับตามอก (เคยอ่าน ร้อยละ 3.5) ใต้ดาวมฤตยู (เคยอ่าน ร้อยละ 4.2) โปรเจกต์ เอกซ์ (เคยอ่าน ร้อยละ 4.2) นักวิทยาศาสตร์ดีเด่นกับสังคมไทย (เคยอ่าน ร้อยละ 4.5) สุขภาพแบบองค์รวม (เคยอ่าน ร้อยละ 4.7) และความจริงที่หายไป (จากคลองด่านถึงเชียงดาว) (เคยอ่าน ร้อยละ 4.9) ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

หนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร	ไม่เคยอ่าน		เคยอ่าน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชื่อเรื่องที่มีจำนวนนิสิตเคยอ่านสูงสุด 4 รายการ				
1. ธรรมชาติปีก	331	60.0	219	40.0
2. แกะรอย DNA	441	81.3	109	18.7
3. แกะรอยไอส์ไตน์ (1): ชีวิต ผลงาน และความสำเร็จ	463	84.2	87	15.8
4. อมตะ	472	85.8	78	14.2
ชื่อเรื่องที่มีจำนวนน้อยเคยอ่าน 13 รายการ				
1. ดอกไม้เพลิงโบราณ	541	98.4	9	1.6
2. อีสรนอกระนาบ	538	97.8	12	2.2
3. สู้ชีวิตอมตะ	537	97.6	13	2.4
4. ซูเปอร์มด ถ้วยยักษ์ และแม่หมี	537	97.6	13	2.4
5. เทคโนโลยีกับสวรรค์	536	97.5	14	2.5
6. ฤดูดาว	533	96.9	17	3.1
7. กาลเวลา	532	96.7	18	3.3
8. รู้จักธรรมชาติกับตามอก	531	96.5	19	3.5
9. ใต้ดาวมฤตยู	527	95.8	23	4.2
10. โปรเจกต์ เอกซ์	527	95.8	23	4.2
11. นักวิทยาศาสตร์ดีเด่นกับสังคมไทย	525	95.5	25	4.5
12. สุขภาพแบบองค์รวม	524	95.3	26	4.7
13. ความจริงที่หายไป (จากคลองด่านถึงเชียงใหม่)	523	95.1	27	4.9

3. สาเหตุในการอ่าน แหล่งที่อ่าน สาเหตุที่ไม่เคยอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรของผู้ที่เคยอ่านและไม่เคยอ่าน
ดังตาราง 2-4

ตาราง 2 ผลรวมของสาเหตุในการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีค่าร้อยละของการอ่านสูงสุด

สาเหตุในการอ่าน	ค่าความถี่	อันดับ
1. ความสนใจของตนเอง	268	1
2. ชอบเนื้อหาสาระ	177	2
3. ชอบนักเขียน	100	3
4. เพื่อนแนะนำให้อ่าน	58	4
5. จากสื่อประชาสัมพันธ์	55	5
6. ผู้ปกครองแนะนำให้อ่าน	44	6
7. เป็นหนังสือขายดี	43	7
8. อาจารย์แนะนำให้อ่าน	42	8
9. เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัล	29	9

ตาราง 3 ผลรวมของแหล่งที่อ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีค่าร้อยละของการอ่านสูงสุด

แหล่งที่อ่าน	ค่าความถี่	อันดับ
1. ยืมจากห้องสมุด	180	1
2. ซื้ออ่านเอง	113	2
3. ร้านขายหนังสือ	99	3
4. ยืมจากเพื่อน	77	4
5. เข้าจากร้านหนังสือ	23	5

ตาราง 4 ผลรวมของสาเหตุที่ไม่เคยอ่านหนังสือของ 13 ชื่อเรื่องที่มีค่าร้อยละของการอ่านต่ำสุด

สาเหตุที่ไม่เคยอ่าน	ค่าความถี่	อันดับ
1. ไม่รู้จักหนังสือ	4669	1
2. ไม่ตรงกับความสนใจ	1964	2
3. ไม่มีเวลาในการอ่าน	1435	3
4. ไม่ทราบว่ามีอยู่ในห้องสมุด	1133	4
5. ไม่ชอบอ่านหนังสือ	530	5
6. ใช้สื่อต่าง ๆ แทนการอ่านหนังสือ	408	6

4. เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรประเภทบันเทิงคดี สารคดีและความรู้ทั่วไป จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ไม่มีความแตกต่างในทุกตัวแปร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1-4 ดังตาราง 5-8

ตาราง 5 เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D.	t
ชาย	2.40	3.72	1.23
หญิง	2.05	2.92	

$$t_{(.05)} = 1.96$$

ตาราง 6 เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ปีที่ 1	ปีที่ 1	ปีที่ 1	ปีที่ 1	F
การอ่าน \bar{X}	2.25	2.31	2.47	1.59	1.73

$$F_{(0.5;df\ 3,546)} = 2.62$$

ตาราง 7 เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

สาขาวิชา	วท.	วส.	มส.	F
การอ่าน \bar{X}	2.51	2.12	1.95	1.44

$$F_{(0.5;df\ 2,547)} = 3.02$$

ตาราง 8 เปรียบเทียบการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร โดยภาพรวมทั้ง 30 ชื่อเรื่อง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ต่ำ	กลาง	สูง	F
	(ไม่เกิน 2.75)	(2.76 - 3.25)	(3.26 - 4.00)	
การอ่าน \bar{X}	2.62	2.16	1.88	1.73

$$F_{(0.5;df\ 2,547)} = 3.02$$

อภิปรายผล

1. การอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีค่าร้อยละของการอ่านสูงสุด จากผลการวิจัย พบว่าหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรรที่นิสิตเคยอ่านสูงสุด 4 ชื่อเรื่อง เป็นประเภทสารคดีและความรู้ทั่วไป 3 ชื่อเรื่อง คือ

ธรรมชาติดึก เป็นเรื่องที่นิสิตอ่านมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ คือ “ว.วชิรเมธี” เป็นนามปากกาของ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ซึ่งเป็นพระนักคิด นักเขียน นักแสดงธรรมที่ทำให้ธรรมะเป็นเรื่องไม่น่าเบื่อ สนุก ทำให้นิสิตที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวเกิดความอยากอ่าน มีความสุขในการอ่าน สำหรับเนื้อหาของเรื่องผู้เขียนสามารถทำให้เรื่องของบทสวดที่มีความเป็นนามธรรม ทำให้เป็นเรื่องที่เข้าใจและเข้าถึง นำไปปฏิบัติได้ โดยวิธีการนำเสนอที่ชวนติดตาม เข้าใจง่าย ทำให้มีการติดตามอ่าน นอกจากนี้ยังมีการนำเรื่องราวไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ และบางส่วนได้มีการนำไปทำเป็นตัวอักษรเบรลล์ พร้อมทั้งมีการนำไปจัดทำเป็นหนังสือเสียง ด้วยเหตุนี้หนังสือธรรมชาติดึก จึงเป็นหนังสือที่นิสิตอ่านมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง

แกะรอย DNA เป็นเรื่องที่นิสิตอ่านมากเป็นอันดับสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือแกะรอย DNA โดย พญ. คุณหญิง พรทิพย์ โรจนสุนันท์ เป็นผู้สืบทบาทสำคัญในเรื่องของนิติเวชศาสตร์ที่โดดเด่นของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้ลายดีเอ็นเอในการพิสูจน์ความเป็นพ่อแม่ลูก และการตรวจสอบพิสูจน์ศพ นอกจากนี้บุคลิกของผู้เขียน ยังน่าสนใจเพราะเป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์บุคลิกส่วนตัวที่โดดเด่น มีลีลาทั้งการแต่งตัวและทรงผม เป็นคนมีอารมณ์ขัน ยึดมั่นในหลักของการดำรงชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ มีความถูกต้อง ยุติธรรม ซึ่งผู้เขียนแสดงออกมาได้อย่างชัดเจนในหนังสือเล่มนี้ ในส่วนของเนื้อหาภายในเล่มกล่าวถึงความรู้พื้นฐานอย่างง่าย ๆ และชัดเจน พร้อมด้วยตัวอย่างเรื่องจริงจากประสบการณ์จริงของผู้เขียน ซึ่งเขียนออกมาให้อ่านสนุก ชวนติดตามอ่านทุกบท

แกะรอยไอเอสไต้น์ (1): ชีวิต ผลงาน และความสำเร็จ เป็นเรื่องที่นิสิตอ่านมากเป็นอันดับสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความโดดเด่นของหนังสือที่เจาะลึกชีวิต ผลงาน และเรื่องราวเกี่ยวกับไอเอสไต้น์ นักวิทยาศาสตร์อัจฉริยะผู้ยิ่งใหญ่ และผู้อ่านยังได้ศึกษาผลงานสำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีสัมพัทธภาพภาคพิเศษ สัมพัทธภาพภาคทั่วไป และประโยชน์ของผลงานวิจัยซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ความโดดเด่นพิเศษอีกอย่างหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ คือ ภาพประกอบที่มีมากมาย ทั้งภาพสีและขาวดำ โดยเป็นภาพถ่ายฝีมือของ ศ. คักดา ศิริพันธุ์ ซึ่งเป็นนักฟิสิกส์ที่มีพื้นฐานเกี่ยวกับฟิสิกส์ และไอเอสไต้น์ เป็นผู้เชี่ยวชาญระดับประเทศด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับการพิมพ์ และการถ่ายภาพ นอกจากนี้ยังเป็นผู้เขียนหนังสือเล่มนี้อีกด้วย

อมตะ เป็นหนังสือประเภทบันเทิงคดีเพียง 1 ชื่อเรื่องที่มีนิสิตอ่านมากเป็นอันดับสี่ และเป็นนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ ประจำปี 2543 ของ วิมล ไทรนิ่มนวล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเด่นของเนื้อหา ซึ่งจะเห็นได้จากส่วนหนึ่งของคำประกาศจาก คณะกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ประจำปี 2543 ที่บอกว่า อมตะ เป็นนวนิยายเชิงจินตนาการถึงโลกอนาคต มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาความเป็นอมตะของชีวิต โดยใช้รูปแบบวิวัฒนาการระหว่างแนวคิดบริโภคนิยมกับแนวคิดของศาสนาของโลกตะวันออก และโครงเรื่องหลักจะเกี่ยวกับการทำโคลนมนุษย์ในอนาคต และการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ อันนำไปสู่ปัญหาด้านมนุษยธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้อมตะ ยังเป็นนวนิยายที่มีจุดเด่นและมีความน่าสนใจที่ผู้เขียน สามารถนำเสนอประเด็นที่คาดว่าน่าจะเป็น ปัญหาความขัดแย้งในอนาคต มาผูกเรื่องและสร้างตัวละครที่เป็นตัวแทนความคิดความเชื่อ 2 แนว ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

การที่ปรากฏผลเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความสนใจในการอ่านหนังสือสารคดีและความรู้ทั่วไปกับบันเทิงคดีแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือสารคดีและความรู้ทั่วไป มีจุดมุ่งหมายที่การนำเสนอสาระความรู้ควบคู่ไปกับความเพลิดเพลินในการอ่าน ช่วยตอบสนองความต้องการและเพิ่มพูนความรู้ได้ สำหรับหนังสือบันเทิงคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความบันเทิงเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเหมาะสำหรับการอ่านเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ วราทร (2543: 63-80) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยอ่านหนังสือที่ได้รับรางวัลจำนวนน้อยมาก อ่านหนังสือนวนิยายมากกว่าสารคดี ผู้ที่อ่านนวนิยายที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่เคยอ่านไม่เกิน 10 เรื่อง ในด้านการอ่านสารคดี นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งไม่เคยอ่านและไม่รู้จักหนังสือสารคดีที่ได้รับรางวัล นักศึกษาที่เคยอ่านหนังสือสารคดีส่วนใหญ่อ่านไม่เกิน 5 เรื่อง

สาเหตุในการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีนิสิตเคยอ่านมากที่สุด จากผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่นิสิตอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 3 อันดับแรก คือ

1) ความสนใจของตนเอง ทั้งนี้เป็นไปตามหลักทางจิตวิทยา พบว่าความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละเพศ แต่ละวัยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของตนเอง เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับตนเอง ดังที่ซูลี อินมัน (2538: 38) และ แม้นมาส ซวลิต (2546: 19) ได้กล่าวว่า ความสนใจในการอ่านของคนเราก่อขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็น และถ้าเกิดความอยากรู้อยากเห็นนี้ได้รับการสนองตอบก็จะเกิดความพอใจพร้อมทั้งอยากรู้ออกไปให้ลึกซึ้ง และถ้านำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ จะเห็นคุณค่าในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา บุนนาค และคนอื่น ๆ (2530: บทคัดย่อ) กาญจนา พุทธนิมิตต์ (2530: บทคัดย่อ) สุมณา อินทร์คำน้อย (2539: ข) และสุชาติา เชิดชูธรรม (2546: 101) พบว่านิสิตส่วนใหญ่เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเอง และเห็นว่าการอ่านมีความสำคัญมากที่สุด การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีความสนใจค้นหาสิ่งแปลกใหม่ ต้องการแสวงหาจุดยืนและรสนิยมของตนเอง ต้องการความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นการเลือกอ่านหนังสือจึงอ่านตามความต้องการของตน

2) ชอบเนื้อหาสาระ การอ่านที่มีสาเหตุมาจากความสนใจของตนเอง สามารถจำแนกตามสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจอ่านเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ผู้ประพันธ์ ชื่อเรื่อง รูปเล่ม และเนื้อหาของหนังสือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันมีสำนักพิมพ์ร้านค้า จัดทำหนังสือออกมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการจัดทำออกมามาก จึงมีการลงบทคัดลัมนีวารสารแนะนำหนังสือใหม่ที่น่าสนใจในสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร/นิตยสาร ทั้งวารสารวิชาการและวารสารเพื่อความบันเทิงทำให้เป็นช่องทางในการรับรู้ของนิสิตและผู้อ่าน นอกจากนี้ยังทำให้สามารถเลือกอ่านเลือกซื้อตามความสนใจได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติา เชิดชูธรรม (2546: 102) ที่พบว่า นักศึกษาที่อ่านหนังสือมีการรู้เนื้อหาของหนังสือย่อมสำรวจได้ง่ายก่อนการอ่าน โดยดูข้อมูลบนปกหลังหรือใบหุ้มปกจากหนังสือตัวอย่างที่เปิดดูได้ และจากคำนำหรือสารบัญภายในเล่ม เป็นต้น ทำให้ชวนอ่านและตัดสินใจได้ง่ายว่าต้องการอ่านหนังสือเล่มดังกล่าวหรือไม่

3) ชอบนักเขียน เป็นที่น่าสังเกตว่าผลงานของนักเขียนของหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีนิสิตเคยอ่านมากที่สุดนั้น ล้วนแต่เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงและมีผลงานตีพิมพ์มากมาย ซึ่งนักเขียนทั้ง 4 คน คือ ว.วชิรเมธี

พรทิพย์ โรจนสุนันท์ คักดา ศิริพันธุ์ และวิมล ไทรนันทน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานเขียนของนักเขียนเหล่านี้มีวิธีการนำเสนอเรื่องราว และใช้ภาษาเขียนที่เข้าใจง่าย ประกอบกับชื่อเสียงและผลงานเขียนเป็นที่คุ้นเคยมากกว่านักเขียนคนอื่น ๆ จึงทำให้หนังสือได้รับความนิยมและเป็นรู้จักได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ วัฒนสุกุล (2517: บทคัดย่อ) ผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ (2520: ง) และสุมนา อินทร์คำน้อย (2539: ข) ที่พบว่านักศึกษารุ่นมัธยมศึกษาอ่านหนังสือเพราะความสนใจต่อผู้เขียน หรือเคยอ่านผลงานของนักเขียนผู้นั้นมาก่อน

แหล่งที่อ่านหนังสือตีพิมพ์ศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีนิตยสารอ่านมากที่สุด จากผลการวิจัย พบว่าแหล่งที่อ่านหนังสือของนิตย 3 อันดับแรก คือ

1) ยืมจากห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล มีความสำคัญในการพัฒนาผู้อ่านในสถาบันการศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถเลือกสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง ได้ตามความสนใจ นักศึกษาที่มีโอกาสอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ กว้างขวาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ และเบญจวรรณ วิรุฬห์จรรย์ (2534: บทคัดย่อ) ที่พบว่า เหตุปัจจัยที่สำคัญที่เกิดจากอิทธิพลภายนอก คือ นักศึกษาทุกคนนิยมอ่านหนังสือที่มีในห้องสมุด เพราะอ่านฟรี สถานที่สะดวกเพราะอยู่ในมหาวิทยาลัยและสบาย เพราะติดเครื่องปรับอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของนิตย ที่กล่าวว่า “ห้องสมุดยืมและอ่านหนังสือได้ฟรี ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย”

2) ซื้ออ่านเอง เป็นพฤติกรรมของการเลือกซื้อหนังสือของผู้อ่าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้อ่านจะเลือกซื้อเฉพาะที่ตัวเองอยากได้หรือเป็นหนังสือดีมาเก็บไว้ หรือเลือกซื้อเฉพาะหนังสือที่จำเป็นสำหรับการทำงานหรือการเรียนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา บุนนาค และคนอื่น ๆ (2530: บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักศึกษาได้หนังสือมาโดยการซื้อ และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของกาญจนา พุทธิมนต์ (2530: บทคัดย่อ) ที่พบว่า วิธีการที่นักเรียนนายเรือได้หนังสือและสิ่งพิมพ์มาอ่านส่วนใหญ่ ได้จากการซื้ออ่านเอง

3) ร้านขายหนังสือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นแหล่งที่ผู้อ่านมีโอกาสเข้าไปเลือกตัดสินใจซื้อ และในปัจจุบันร้านหนังสือหลายแห่งออกแบบร้านให้ทันสมัย มีความสะดวกสบาย เช่น การจัดมุมอ่านหนังสือภายในร้าน มุมกาแฟ ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การแนะนำหนังสือในร้านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บารณี อาชวานิจกุล (2532: 23) ที่พบว่า ร้านหนังสือเป็นแหล่งสะสมหนังสือหลากหลายประเภททั้งหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดี บทบาทของร้านหนังสือ เป็นผู้จัดหาหนังสือที่ลูกค้าต้องการมาจำหน่ายในร้าน เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบการจัดจำหน่ายหนังสือที่นางานเขียนไปสู่ผู้อ่าน

2. การอ่านหนังสือตีพิมพ์ศาสตร์ที่คัดสรร 13 ชื่อเรื่องที่มีนิตยสารอ่านน้อยที่สุด จากผลการวิจัย พบว่า หนังสือตีพิมพ์ศาสตร์ที่คัดสรรที่นิตยสารอ่านน้อยที่สุด จำนวน 13 ชื่อเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นหนังสือประเภทสารคดีและความรู้ทั่วไป 8 ชื่อเรื่อง คือ ดอกไม้เพลิงโบราณ ลูซิวิตอมตะ ซูเปอร์มด ถ้วยยักษ์ และแม่หมี เทคโนโลยีกับสวรรค์ รัชจักรธรรมชาติกับต๋ามอก นักวิทยาศาสตร์ดีเด่นกับสังคมไทย สุขภาพแบบองค์รวม และความจริงที่หายไป (จากคลองด่านถึงเชียงดาว) และอีก 5 ชื่อเรื่อง เป็นหนังสือประเภทบันเทิงคดี คือ กาลเวลา ใต้ดาวมฤตยู โปรเจกต์ เอกซ์ ฤดูดาว และอิสระนอกระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนี้มีหนังสือพิมพ์ออกมามากจำหน่ายเป็นจำนวนมาก และในจำนวนหนังสือนี้ยังแบ่งตามการเผยแพร่ เช่น นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และแบ่งตามเนื้อหาของหนังสือ เช่น หนังสือแบบเรียน หนังสือภาพ หนังสือการ์ตูน ทำให้หนังสือต่าง ๆ เหล่านี้มีความหลากหลาย ทั้งที่ให้ความรู้และความบันเทิง ดังนั้นในการอ่านหนังสือ จึงสามารถสนองความอยากรู้อยากเห็น ผ่อนคลายความตึงเครียด สร้างความเพลิดเพลิน เกิดความสุขทางใจ ตลอดจนทำให้เข้าใจผู้อื่น ได้ดียิ่งขึ้น การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การผลิตหนังสือออกจำหน่ายเผยแพร่ของสำนักพิมพ์ ร้านขายหนังสือ มีการแข่งขันกันมากขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือตีพิมพ์ศาสตร์ จำนวน 13 ชื่อเรื่อง มีการจัดพิมพ์มาจากสำนักพิมพ์ และหน่วยงานที่เป็นที่รู้จักทั้งสิ้น อาทิ สารคดี ซีเอ็ดยูเคชั่น มติชน มูลนิธิวิทยาศาสตร์ ดร.ปรีชา-ประไพ อมาตยกุล

มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ ประพันธ์สาสน์ มังกรการพิมพ์ ดับเบิลยูเนี่ยน และเพื่อนดี แต่ผลการวิจัยพบว่า นิสิตอ่านน้อยมาก และขณะเดียวกันสาเหตุที่นิสิตไม่เคยอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ 2 อันดับแรก คือ 1) ไม่รู้จักหนังสือ และ 2) ไม่ตรงกับความสนใจ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า หนังสือตีวิทยาศาสตร์ 100 เล่ม ที่ได้รับการยกย่องจากโครงการ 100 เล่มหนังสือตีวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. 2537-2548) เป็นเป้าหมายของโครงการที่จะพิจารณาคัดเลือกหนังสือดี มีใช้หนังสือขายดี ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความสนใจของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย อีกทั้งหนังสือดีในโครงการยังเป็นหนังสือที่มีการตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2537-2548 รวมเวลา 12 ปี ทำให้ขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือสู่ผู้อ่าน เพราะถ้าหนังสือในโครงการได้มีการประชาสัมพันธ์จากสื่อมวลชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจทำให้หนังสือในโครงการเป็นที่รู้จักและอยู่ในกระแส สามารถเรียกความสนใจจากผู้อ่านได้มากขึ้น เนื่องจากการประชาสัมพันธ์มีบทบาทในการสร้างความต้องการหรือเพิ่มความอยากรู้อยากอ่านมากขึ้น เมื่อผู้อ่านได้รู้จักหนังสือแล้วจะเกิดความสนใจที่จะไปซื้อหนังสือหรือสนใจที่จะหาหนังสือเล่มนั้น ๆ มาอ่านตามความต้องการได้ ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของสุชาติา เชิดชูธรรม (2546: 100) ที่พบว่า นักศึกษาไม่พบหนังสือที่ตรงกับความสนใจจึงไม่ต้องการอ่านหนังสือและใช้เวลาไปกับกิจกรรมอื่นที่ตรงกับความสนใจมากกว่า

3. ความสัมพันธ์ของการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 4 ชื่อเรื่องที่มีคำร้อยละของการอ่านสูงสุด จำแนกตามเพศ สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร

4. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้จากการอ่านหนังสือตีวิทยาศาสตร์ จากหนังสือตีวิทยาศาสตร์ 30 ชื่อเรื่อง อย่างน้อยนิสิตได้รู้จักชื่อเรื่องของหนังสือทั้ง 30 ชื่อเรื่องแล้ว ซึ่งอาจจะไม่ได้อ่านทั้งหมด จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การอ่านหนังสือดีมีประโยชน์ ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้อ่านเกิดมุมมอง ทักษะ ความคิดใหม่ ๆ ต่อโลกที่กว้างขึ้น และส่งเสริมจินตนาการ อารมณ์ และความคิด ดังที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545: 31-38) ได้กล่าวว่า จินตนาการเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ และก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย อาทิ จินตนาการนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อย่างไม่จำกัด ช่วยพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวินทร์ เลียววาริณ (2543: 64) ที่กล่าวว่า นิยายวิทยาศาสตร์ให้มุมมองชีวิตที่กว้าง เพราะเป็นการมองโลก มองจักรวาลในมุมที่กว้างออกไป เป็นในเชิงจินตนาการ

2) ช่วยให้ผู้อ่านได้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการสมัยใหม่ (ด้านการแพทย์, วิทยาศาสตร์, เทคโนโลยี) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประโยชน์ของสารคดีเชิงวิทยาศาสตร์ ทำให้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับ วินทร์ เลียววาริณ (2543: 64) ที่กล่าวว่า สิ่งที่สังคมได้รับจากนิยายวิทยาศาสตร์คือ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเครื่องบิน เรือดำน้ำ ไมโครเวฟ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาจากนิยายวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น

3) ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและความบันเทิงทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน บางครั้งนิสิตเกิดความตึงเครียดเพราะต้องคร่ำเคร่งอยู่กับตำรามากเกินไป การได้อ่านหนังสือ อาจทำให้เกิดความเพลิดเพลินได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา บุนนาค และคนอื่น ๆ (2530: บทคัดย่อ) และสุชาติา เชิดชูธรรม (2546: 112) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี และสารคดี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการอ่านหนังสือของนักศึกษา ที่อ่านหนังสือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เนื่องจากหนังสือบันเทิงคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความบันเทิง เพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และหนังสือสารคดีมีการนำเสนอความรู้ควบคู่ไปกับความเพลิดเพลินในการอ่าน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดมหาวิทยาลัย

1. ห้องสมุดควรมีหนังสือตีพิมพ์วิทยาศาสตร์ 100 เล่ม ไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น พบนักเขียน การวิจารณ์หนังสือ จัดนิทรรศการ แข่งขันตอบปัญหา ซึ่งรางวัล เป็นต้น หรืออย่างน้อยอาจนำหนังสือตีพิมพ์วิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 30 ชื่อเรื่อง ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมกับนิสิตในระดับมหาวิทยาลัยที่ควรจะได้อ่าน
2. ห้องสมุดควรจัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือที่น่าสนใจ แนะนำรายชื่อหนังสือในโครงการหนังสือดี หรือจัดมุมหนังสือ เพื่อเป็นการแนะนำหรือกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา ได้อ่านและรู้จักหนังสือดี ๆ และเพื่อเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนิสิตนักศึกษา
3. บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ควรติดตามอ่านหนังสือตีพิมพ์วิทยาศาสตร์ที่คัดสรร 30 ชื่อเรื่อง ให้เข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาว่าสอดคล้องหรือเหมาะสมกับรายวิชาใดบ้างในมหาวิทยาลัย และทำเป็นบรรณานุกรมแนะนำไปยังอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้อาจารย์แนะนำให้นิสิตไปอ่านเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2529). **การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กาญจนา พุทธินิมิตต์. (2530). **ความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักเรียนนายเรือในด้าน การอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักเรียนนายเรือ**. วิทยานิพนธ์ อ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์; และ เบญจวรรณ วิรุฬห์จรรย์. (2534). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษานิสัยและมูลเหตุ จูงใจในการอ่านหนังสือของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). **การคิดเชิงมนทัศน์**. กรุงเทพฯ: ซัดเซสมิเดีย.
- ชัยวัฒน์ คุประตกุล; และคณะ. (2544). **ปริทัศน์หนังสือตีพิมพ์วิทยาศาสตร์ 88 เล่ม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สันนิษฐานการวิจัย.
- _____. (2551). **100 เล่มหนังสือตีพิมพ์วิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สารคดี.
- ผลิวัลย์ รองสวัสดิ์. (2520). **การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519**. วิทยานิพนธ์ อ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ วัฒนสุกุล. (2517). **การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทย ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บารนี่ อาชวินิกกุล. (2532). **การเลือกซื้อหนังสือของผู้อ่านในร้านจำหน่ายหนังสือย่านสยามสแควร์**.
 วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แมนมาส ชวลิต, คุณหญิง. (2546). **วิธีสร้างความสนใจในการอ่านของนักศึกษา**. ใน **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**.
 หน้า 27-30. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วิทยากร เชียงกูล; และคนอื่นๆ. (2542). **สารานุกรมแนะนำหนังสือดี 100 เล่มที่คนไทยควรอ่าน**. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิทยากร เชียงกูล; และคนอื่นๆ. (2544). **สารานุกรมแนะนำหนังสือดี 100 ชื่อเรื่องสำหรับเด็กและเยาวชนไทยควรอ่าน**.
 กรุงเทพฯ: สายธาร.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2543). **เดือนช่วงดวงเด่นฟ้า ดาดาว**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: 113.
- วิภาดา บุณนาค; และคนอื่นๆ. (2530). **ความสนใจในการอ่านของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสาขา
 มนุษยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน. (2542). **500 เล่มหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ:
 บ้านต้นไม้.
- สุชาติา เชิดชูธรรม. (2546). **ความสนใจในการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**.
 วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ วราทร. (2543, มกราคม - มิถุนายน). **หนังสือที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติกับการเป็น
 ทรัพยากรสารนิเทศที่มีคุณภาพ**. วารสารอักษรศาสตร์. 29(1): 62-81.
- สุมนา อินทร์คำน้อย; อรทัย เสียงจินดาถาวร; และ มาลี ไชยเสนา. (2539). **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษา
 ความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี:
 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อุไรวรรณ พันธุ์ประพันธ์. (2515). **การเลือกอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิงคณะ
 ครุศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Herrod, D. E. (2007). **The Importance of Reading**. Retrieved January 19, 2009, from
http://www.homeschoolbenefits.org/posts_2007-12-26.php
- Sofsian, Damian. (2008). **The Importance of Reading**. Retrieved January 19, 2009, from
<http://ezinearticles.com/?The-Importance-Of-Reading&id=354498>
- Train, Briony. (2007). **Reading Promotion in UK Public Libraries**. Retrieved January 19, 2009, from
<http://www.slideshare.net/bmoeriras/reading-promotion-in-uk-public-libraries>